

Suunnitelmallinen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon -hanke 9/2022 – 8/2025

Kaupunginhallitus 11.4.2022

Taustaa: ilmastotyö Kuopiossa ja Pohjois-Savon kunnissa

- Kuopiossa on tehty jo vuosia pitkäjänteistä työtä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.
 - Ensimmäinen ilmastostrategia valmistui 2003 – edelläkävijänä koko Suomessa.
 - Uusin Ilmastopoliittinen ohjelma: Hiilineutraali Kuopio 2030
 - Tehty jo paljon: Merkittäviä energiatehokkuuden toimia, panostusta uusiutuvaan energiaan, kestävät kaupunkisuunnittelun ja –rakentamisen esimerkit, viisaan liikkumisen investoinnit, kaupungin konserniyhtiöiden toimet.
- KierRe - Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa –hanke 2016-2019 vauhditti resurssiviisauden ottamista osaksi kuntien (Kuopio, Varkaus, Iisalmi, Siilinjärvi, Joroinen) päätöksentekoa ja toimintaa
 - Kuopiossa resurssiviisausohjelman laatiminen (kv 11.12.2017 § 72) ja sen toteuttaminen
- Pohjois-Savon kunnat ovat yhdessä rakentaneet seutukohtaisia (Ylä-Savo ja Keski-Savo) ilmasto-ohjelmia sekä kuntakohtaisia ilmastosuunnitelmia KESTO (Kestävän energiankäytön, materiaalitehokkuuden ja ilmaston seudullinen toimintasuunnitelma) – hankkeessa 2020-2021.
- Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa syksyllä 2020.

Suunnitelmallinen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)

- Hankkeessa koordinoidaan kuntien ilmastotyötä yhteistyössä Kuopion seudun, Ylä-Savon, Keski-Savon ja Sisä-Savon kanssa.
- **Ilmastojohtaminen ja ilmastotyö osaksi kunnan toiminnan ja talouden prosesseja.**
- Ilmastotoimien **vaikuttavuusarviointi ja ilmastobudjetointi** osaksi taloussuunnittelua ja tilinpäätöstä.
- Ilmastotavoitteiden etenemisen **seuranta ja mittaaminen** on kaikkien nähtävillä ja seurattavissa.
- Vaikuttava ja seudun oma **ilmastoviestintä** on käynnistynyt ja ilmastotyö tunnetaan.
- Hankkeen avulla lisätään maakunnan ja kuntien elinvoimaa lisäämällä ilmastonmuutoksen hillintää.
- Hankkeen avulla tuetaan kuntien sopeutumista ilmastonmuutokseen, joka **vahvistaa kuntien resilienssiä sekä huoltovarmuutta.**
- Hanke tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi ja tukee **ilmastonäkökohtien huomioimista julkisissa hankinnoissa.**

Toteutus: ~9/2022 - 8/2025

Budjetti ja rahoitus:

Kokonaisbudjettiarvio noin 1,3 milj. €
(Pohjois-Savon liitto EAKR 75 %, kuntarahoitus)

Päätoteuttaja: Kuopion kaupunki

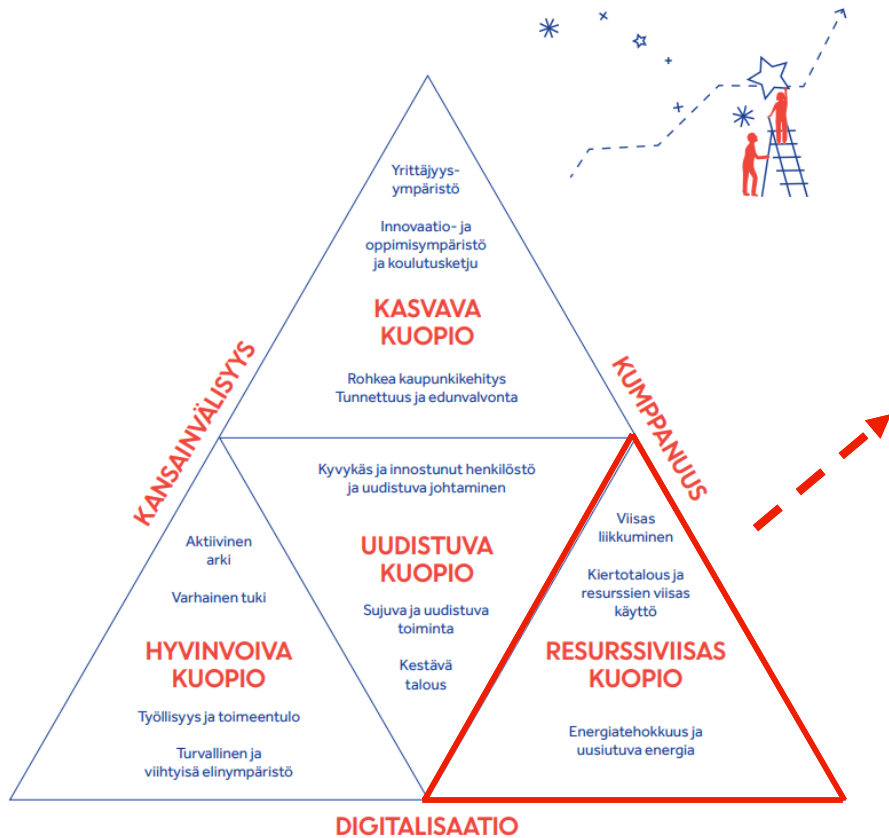
Toteuttajat:

- **Kuopion seutu** (Kuopion kaupunki): Kuopio, Siilinjärvi
- **Keski-Savon seutu** (Navitas Kehitys Oy): Joroinen, Leppävirta, Varkaus
- **Ylä-Savon seutu** (Iisalmen kaupunki): Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi
- **Sisä-Savon seutu** (Kehitysyhtiö SavoGrow Oy): Suonenjoki, Rautalampi, Tervo, Vesanto, Pielavesi ja Keitele

Lisätiedot:

Minna Kokkonen
(minna.julia.kokkonen(a)kuopio.fi)

Hankkeen kytkeytyminen strategiaan ja ohjelmiin

***Jatkossa (uuden strategialuonnoksen mukaan):
"Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio"**

Kuopion resurssiviisaisuus- ohjelma

Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma: Hiilineutraali Kuopio 2030

Muut teemakohtaiset ohjelmat

- Metsäohjelma
- Luonnon monimuotoisuusohjelma
- Seudullinen joukkoliikenneohjelma
- Pyöräilyn edistämishjelma
- Energiatehokkuuden edistämisen toimintasuunnitelma
- Jätepoliittinen ohjelma
- Hankintaohjelma
- Kaupunkirakennesuunnitelma
- Jne.

Yhteistyöhankkeet

- Hiilineutraali Pohjois-Savo
- Kiertotaloudella kasvua Pohjois-Savoon (valmisteilla)
- Pohjois-Savon energianeuvonta
- Savilahti-projekti
- Pohjois-Savossa käynnissä olevat muut ilmasto- ja kiertotaloushankkeet

Hanke tukee edelläkävijäkuntaverkostojen tavoitteiden saavuttamista ja sitoumuksien toteuttamista:

- FISU- ja Circwaste-verkostot,
- Kunta-alan energiatehokkuussopimukset,
- MAL-sopimus

Kuntarahoituksen osuudet / vuosi

- Tarvittavat resurssit:
 - sidosryhmä- ja viestintävastaava (Koko hankkeen seutujen yhteinen, jyvitys neljän seudun kesken)
 - ilmastokoordinaattori (seutukohtainen)
- Haettava rahoitus Pohjois-Savon liitolta: 75 % EAKR
- Kuntarahoitus: Kuopion kaupunki, KYP, Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

BUDJETTI / KOKO HANKE

Kaikki kustannukset	1 338 800 €
Haettava EAKR-rahoitus	1 004 100 €
Kuntien omarahoitus, yht.	334 700 €

BUDJETTI / KUOPION SEUTU

	2022	2023	2024	2025	YHTEENSÄ
Kuntien omarahoitus					
Kuopion seutu	10 062 €	31 512 €	31 806 €	21 204 €	94 584 €
Kuopio	8 553 €	26 786 €	27 035 €	18 023 €	80 397 €
Siilinjärvi	1 500 €	4 726 €	4 770 €	3 180 €	14 176 €

Kärkitoimet Kuopiossa

Työpaketti 1: Ilmasto- ja talousjohtamisen järjestelmän kehitys ja käyttöönotto	Työpaketti 2: Vaikuttava ilmastoviestintä ja osallisuus	Työpaketti 3: Ilmastonäkökohdat julkisiin hankintoihin
• Ilmastotavoitteiden etenemisen seuranta ja mittaaminen on kaikkien nähtävillä ja seurattavissa ("Ilmastovahti"-seurantajärjestelmä) • Kaupunkikonsernin ilmastosuunnitelmat ja niiden kytkeminen osaksi ilmasto- ja talousjohtamista. • Ilmastotoimien vaikuttavuusarviointi ja ilmastobudjetointi osaksi taloussuunnittelua ja tilinpäätöstä: kustannus- ja päästövaikutukset osaksi päätöksentekoa ja talouden suunnittelua ja -seurantaa	Laaditaan viestintäsuunnitelma ja käynnistetään suunnitelmallinen ilmastoviestintä Viksu Kuopio –brändiä hyödyntäen Asukkaiden erilaisten osallistumistapojen kokeilut, esimerkiksi osallistava budjetointi ilmastoteemoissa Kokeillaan uusia seudullisia yhteistyön toimintamalleja ilmastotavoitteiden edistämiseksi Yritysyhteistyön lisääminen, mm. Ilmastokumppanuus-toimintamallin selvittäminen	Autetaan ilmasto-, vähähiilisyys- ja kiertotalousnäkökohtien sisällyttämisessä hankintoihin ja hankintojen prosesseihin. Hyödynnetään vähähiilisten julkisten hankintojen pelikirjaa. Järjestetään yhteistyössä sidosryhmien ja kumppanien kanssa koulutuksia henkilökunnalle vähähiilisistä hankinnoista.

Tulokset Kuopion seudulla

- **Vahva, näkyvä ja avoin ilmastotyö lisää Kuopion seudun vetovoimaa ja kiinnostavuutta** erityisesti yritysten keskuudessa, vauhdittaa siirtymää kohti kiertotaloutta ja uusia liiketoimintamalleja.
- **Kuopion seudun edelläkävijyys** ilmasto- ja resurssiviisausteemoissa on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti vahvistunut.
- **Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen**, kuten toimet sään ääri-ilmiöihin varautumisessa, **tuo taloudellisia säästöjä ja vahvistaa kaupungin resilienssiä sekä huoltovarmuutta** (energia-asiat, liikenne, ruoka).
- Asukkaat ja yritykset osallistuvat entistä vahvemmin ilmastotoimiin.
- Kuntakonserneilla on käytössään **avoin digitaalinen ilmastojohtamisen järjestelmä**, joka mahdollistaa reaaliaikaisen raportoinnin, viestinnän ja asukkaiden sekä sidosryhmien osallistumisen sekä vaikuttavan ilmastoviestinnän.
- Yhdessä luodut toimintamallit, verkostot ja **lisääntynyt kuntayhteistyö** vauhdittavat ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Tulokset Pohjois-Savossa

- Vahva ilmastotyö lisää Pohjois-Savon kuntien elinvoimaa, vetovoimaa ja kiinnostavuutta erityisesti yritysten keskuudessa, vauhdittaa siirtymää kohti kiertotaloutta ja uusia liiketoimintamalleja.
- Seudullisten ilmastokoordinaattoreiden avulla kunnat aloittavat ja vahvistavat kunnissa tapahtuvaa ilmastotyötä.
- Kunta saa käsityksen kunnan ilmastopäästöistä ja mistä ne muodostuvat. Kunnissa laaditaan ilmastotavoitteet ja niiden toteuttamisesta sovitaan.
- Kunnat pystyvät aloittamaan ilmasto-ohjelmien suunnitelmallisen toimeenpanon, joka vaatii toimenpiteiden käynnistystä, seurannan ja mittaroinnin kehittämistä, yhteistyötä ja viestintää.
- Hankkeen toteuduttua seudullinen yhteistyö on parantunut ja ilmasto-ohjelmat on saatu juurrutetuksi osaksi kuntien jokapäiväistä toimintaa. Ilmastotyö on osa työyksiköiden toimintatapoja ja toimien ilmastovaikutuksien arviointi ja käytössä jouhevasti kaikissa kunnissa.
- Yhdessä luodut toimintamallit, verkostot ja lisääntynyt kuntayhteistyö. Asukkaiden ja sidosryhmien vahvempi osallistuminen ilmastotyöhön on lisääntynyt.